

שמנות אשר, כמו בחלום פרעה, יביאו להם את השנים הטובות.

חינוך

מה זה שלוש?

„שלוש פירושו: לפני שעה; לפני שבוע; יום לפני אתמול; יום אחרי מחר.“ על שאלה זו — 1071 שאלות אחרות דומות לה — נדרשו להשיב מסיימי בתי-הספר היסודיים, במסגרת מיבחן ידיעות שנערך לפני שבועיים ברחבי הארץ. הסקר הקיף 20 אלף תלמידים עבריים, 1500 תלמידים ערביים.

מטרת המיבחן היתה לקבוע מי מבין התלמידים יקבל תמיכה כספית להמשכת לימודיו התיכוניים, ומה יהיה גובה התמיכה. הסביר ד"ר פיבל לקעי, המפקח על בתי הספר התיכוניים ומונהל המחלקה לבחינות במשרד החינוך, את ההבדל בין שיטה זו לבין שיטת הסטיפנדיות שהיתה נהוגה עד כה: „הדגש הפעם מושם על מצבה הכלכלית של המשפחה. לא די לו לתלמיד להיות שרוני כדי שיהנה מתמיכה; המדינה חייבת לתמוך בחסרי האמצעים, המעוניינים בהמשכת לימודיהם. שיטה זו, יותר משהיא בנויה על בסיס חינוכי, מתבססת על גישה סוציאלית לבעיית ההמשך.“

האם אביך חבר קואופרטיב?
התמיכה הכספית מתחלקת לשמונה דרגות, מ-30 לירות עד 200 לירות לשנה. כרטיס תלמיד, שזורף לשאלון, נתן תמונת-דקע למצב הכלכלי של משפחת הנבחן: מקום המגורים, ארץ המוצא, מקצוע האב (אם אביך חבר קואופרטיב?), מקום עבודתו, נקבעו שתי נורמות: אחת לילידי הארץ, אחת לילידי עולים.

מחברי השאלון נקטו בשיטה מקורית. הם יצאו לבתי ספר שונים, כשטיוטת ה"שאלון בדם. תשובות-הדוגמה עזרו להם לקבוע את צורתו הסופית של השאלון. על השאלה כמה פעמים אפשר לחסר 5/6 מ-15, למשל, השיב תלמיד: „פעם אחת. אחרי כן לא נשאר 15.“

כאשר הושלם השאלון, נדמה היה כי מחבריו נהגו ברחבות-לב, הקלו בדרישותיהם. אחרי המיבחנים הראשונים, נראה כי דרישות אלה היו עדיין גבוהות מדי, לגבי מסיימי בתי-הספר היסודיים בארץ. אחד מהם, שנשאל אם „עתיק“ פירושו „ישן; נפלא; קדוש; יקר“, לא היסס להשיב: יקר.

תלמידים רבים אחרים לא ידעו בעזרת מה נושם דג. או באיזו מאה התחוללה המהפכה הצרפתית. ואילו את הביטוי „ירד לסוף דעתו“ פירש אחד הנבחנים כ„נטרפה עליו דעתו“.

בפני בוחני משרד החינוך נשאה ה"ברירה: להוריד את רמת המיבחן במחוזים הבאים או להקטין את מספר התלמידים שיהנו מסיטפנדיה בלימודי ההמשך. אפשרו שלישית, סודית יותר, תדרוש מאמץ ממושך מאד: להעלות באופן ניכר את רמת הלימודים הנהוגה כיום בבית הספר היסודי.

דרכי חיים

בן נגד אב

הנאשם, בנימין מורחי, עמד לפני שופט השלום בתל-אביב ומרר בכני. הבער ה"צעיר והנמוך, לבוש בגדים מקומטים ו" מלוכלכים, הקשיב לדברי התובע, שביקש להטיל עליו עונש חמור.

בחזן, על ספטל המתנה, ישב גבר שמן, גדול ממדים. היה זה אברהם מורחי, אביו של הנאשם. כאשר שמע מאחד השוטרים כי בנו נדון לשלושה חודשי מאסר נשם לרחוק: „טוב מאד“, הפסיד. „אילו היו נותנים לו יותר, היה עוד יותר טוב.“ מדוע שמח האב על אסון בנו?

ממצרים לתל-אביב. אברהם מורחי היה אחד המסתננים הראשונים ממצרים לישראל, לפני 25 שנים. שנים היה מר רחי נשוי לסלחה כהן, שילדה לו שתי בנות ובן זקונים, בנימין. חיי משפחה מורחי לא היו שלמים וסלחה דרשה בכל תוקף גט. לבסוף נתמלאת בקשתה ובית הדין הרבני פסק לה גט, הטיל על בעלה תשלום מזונות.

המעמסה הכספית העיקה על מורחי; הוא חיטל את עסקיו, עלה לארץ-ישראל בדרך בלתי-חוקית, התיישב בתל-אביב.

בתל-אביב החל מורחי את חייו מחדש, הפך למנהיגה של חברת סבלי הרוצים ופנסנתרים. מצבו הכלכלי הוטב והוא החל חושב על נשואים חדשים. העליה הפוליטית של שנות השלושים הביאה לתל-אביב מאות

מורחי הבן

„אבא היה אתה בחדר“

לבין ישראלים, כל עוד אין ישראל מרשה להציב את כוח החירום של האו"ם גם בצד הישראלי של הגבול. . . ברך כבר ירד השבוע בסדום וגרם לזקנים במבני מפעל האשלג במקום. זוהי הפעם הראשונה מאז הקום מפעל האשלג שהחקר המטאורולוגי נתקל בירידת ברד בסדום בסוף חודש מאי. . . בבטן דג מלוח שנקנה בחנות מכולת עליידי חיה צוקרמן מרמת-השרון נמצאה שפופרת זכוכית ובה פתק עם דרישת שלום כתובה בשפה הגרמנית, אשר הוטלה לים, כפי שמסערים לפי ניסוחה, עליידי שבוי נאצי בימי מלחמת העולם. המומחים לדבר מציינים כי מציאת שפופרת כזאת בבטנו של דג מלוח היא דבר נדיר ביותר. . . אלברט מוזלר, מחבר המנגינות לשירים שלהבים בשדרות ודו ריתה, הובא השבוע בפני שופט השלום מאקס צ'רנובילסקי בתל-אביב, באשמה ש"כינה שוטר בשם „נאצי“ כאשר הלה בא אל ביתו בשעה 5 בבוקר, על מנת לגבות 4 ל"י כנסו על עבירות תנועה. משולם טען כי (1) לא קיבל מעולם את הרו"ח שבעיקבותיו נדרש ממנו הקנס; (2) הוא לא כינה את השוטר בשם נאצי, אלא טען כי אפילו הנאצים לא מתנהגים כמוהו. . . „בבעה 24 אינה עונה“, הסרט ה"ישראלי הראשון שפילס נתיבות לשוק ה"בינלאומי, הוצג השבוע בפולין וזכה שם להערכה נלהבת ביותר בעיתונות המקומית, שהגיעה לשיאה בדברי מאמר הביקורת של השבועון הספרותי ז'יזיה ליטראצקה: „ליצ" רני הסרטים בעולם הצטרף מתחרה חדש ורציני — תעשיית הסרטים הישראלית.“

תזכיר

מדור זה בא להוסיף פרטים על ההתפתחות חיות האחרונות בפרשות שנתגלו עליידי העולם הזה, או שהשתנו דן בהן:

ש. ב.: שוב בחדשות

מתן מעמד רשמי לש.ב. ומינוי מפקדו בהודעה רשמית גלויה, שתי חברי עית שהוצגו לראשונה עליידי העולם הזה (1021), עלו השבוע לכותרות, כאשר הר דיעו כמה עתונים כי הממשלה דנה בקבלת תן. הידיעה הוכחשה עליידי השר פנחס רוזן, שטען כי לא היה שום דיון רשמי על-יכך, וגם לא מונתה שום ועדת-שירים בענין זה. לא הוכחש כי היו דיונים בלתי רשמיים מאחורי הקלעים על תביעות אלה. . . **הארץ שקיבה על עצמו** מטעם מכא"י להרוס את העתונות הבלתי-רשמית בארץ. עליידי קנייתה או השמתה באמ"צעים כספיים, מיכאל (מישה"ה) אריאלי (העולם הזה 1024), נאלץ השבוע להתפטר מעריכת הירחון שורות. חברי מפא"י החלו לעורר שאלות בעודת-הביקורת של המפלגה, אחרי שהעולם הזה גילה, בין השאר, שהוא מזויק בשלוש משרות שונות. . . **למאסר ארבעה חודשים** נשלחה שולמית בופ" מן, שסיפרה בשעתו בעולם הזה (998) כיצד התגלגלה ממעמדה בצמרת החברה ה"ישראלית לדרגת יצאנית. אחרי שעירערה בפני בית-הדין הגבוה לצדק נידחה, נכלאה השבוע ברמלה.

את חדרו הקטן שעל הגג. עד מהרה למד כי אביו אמנם היה מעוניין בשוב יפה ובתה — אך לא בו. הוא סירב לתת לו את החדר.

באחד הימים התפרץ בנימין לבית אביו. הוא תקף את מינה ואת יפה, היכה בצנור גומי גדול את בתו הקטנה, אך גורש בכוח עליידי אביו. המשטרה הפרידה בין האב לבנו, עצרה את בנימין. השבוע עמד בנימין בפני השופט, כש"עולמו הרוס עליו. אשתו היתה רחוקה ממנו, בתו שנאה אותו ופחדה מפניו ואביו ביקש לכלאו בבית הסהר.

„אני מפתח ממנו“, לא התבייש להודיע מורחי הגברתן, „פסק הדין הוא חלש מדי. הוא יכול להרוג אותי כשיצא משם. נכנס לו שגעון בראש שכאילו יש יחסים ביני ובין יפה. בן החושב ככה על אביו, חדל להיות בן והופך להיות אויב מסוכן.“

פשעים

יומים על כל מיל

עמרם בוגלו, 21, כחוש-הגוף ונמוך-הקומה, לא היה מרוצה. הארוך ששלה לפני דקות מספר מתקיה על עוברת-אורח

מורחי האשה

„בעלי היכה אותי בה!“

ברחוב אלגבי בתל-אביב הכיל רק 210 פרוטות. „אפילו לא מנה פאלאפל“, מילמל. אלא שאף בשללו זה לא שמח זמן רב. קרבנו הקימה קול צעקה, הצביעה עליו כעל הגנב. למזלו הרע של עמרם היה הרחוב הומה מאנשים. עוברי-אורח נלהבים מיהרו לתפסו.

בפני שופט-השלום מקס צ'רנובילסקי טען בוזגלו בתוקף: „לא אני“. העדים סיפרו אחרת: עדותם של מסגר, שהופיע חבוש כובע-טמבל ושל צעירה ששני פעוטות היו כרוכים אחריה, הוכיחה את אשמתו של הנאשם. אך עמרם לא נכנע: „העדים כולם משקרים!“

„הלכתי ברחוב אלגבי, ראיתי ארוך, הרמתי אותו והמשכתי ללכת“, סיפר. קצין המשטרה ע. מ. מ. יהושע לפטון, הקשה בטון אכזבי: „לאן הלכת?“ בוזגלו הניף ידו בהתרגשות: „אני יודע? לאן שאני רוצה. אולי לקולנוע, אולי לטייל, אולי הביתה. לא למשטרה. מה פתאום למשטרה!“ השופט לא האמין לעמרם. עיון בגליון ההתנהגות שלו הראה כי כבר נתפס לא פעם בגניבה, נדון לענשי מאסר-על-תנאי. תמור רתן של 210 הפרוטות תשלום ב"4 חודשי מאסר.

„בשביל כל פרטה ישב יומיים“, חישב ומצא אחד הנוכחים. עמרם הפיל את ראשו ביאוש: עם מאון עסקים כזה אי אפשר להתקיים הרבה זמן.

כל ישראל

גבול הספורט

משחק כדורסל, שנקבע בין גבולות יבוקץ כיסופים שעל גבול רצועת עזה לבין גבולות היחידה הקולומביה בצבא האו"ם ברצועה, בוטל ברצף האחרון. הקצין ה"קולומבי הסביר לחברי הקיבוץ, כי המצרים התנגדו להתיידות כזאת בין חיילי האו"ם

בחורות צעירות. אחת מהן היתה מינה בגיזוה, בחורה חגיגית שמצאה חן בעיני מורחי. לאחר היכרות קצרה, התחתנו.

מאז התרחבו עסקיו של מורחי. התרחבה גם משפחתו בארבעה ילדים שילדה לו אשתו החדשה. כעבור חמש שנים הגיע גם בנימין, בנו של אברהם מנשואיו הקודמים.

עוזרת המפקח הכללי. יפה מורחי היתה אחת משכנותיו של אברהם מורחי. על אף השם המשותף, לא היתה כל קירבת משפחה בין השניים. אמה של יפה, שבאה מעיראק, היתה חולנית מאד והיתה זקוקה לתמיכות טעך קבועות. את אלה היה מספק אברהם מורחי אשר, לדבריו, היה תמיד עוזר לעניים בשכונה.

ביקוריה התכופים של יפה בת ה"16, ב"מאפיינו של מורחי משכו אליה את תשומת לבו. יפה היתה בחורה נאה. היא מצאה חן בעיני מורחי והוא השתדל לעזור לה בכל בקשותיה. כשהורע מצבה של אמה של יפה, הציע מורחי להעביר את השתיים לירדתו. מינה לא התנגדה להצעה.

המצב החדש מצא חן בעיני מורחי. באחד הימים פנה ליפה, הציע לה גישואין. ה"דירת הצעירה לא הסכימה, הסבירה את סירובה בהבדל הגילים הגדול ביניהם. היא מצאה את פרנסתה כעוזרת במשק ביתו של המפקח הכללי של המשטרה, יחזקאל סהר, והמשכורת שקיבלה שם הספיקה לה, אולם כאשר הציע לה אברהם להתחתן עם בנו בנימין, הסכימה.

אחרי החתונה השתחרר בנימין משירותו בצבא, החל עובד במאפיה של אביו.

הליל הגורלי. „בנימין היה גנב. הוא היה גונב כסף והמאפיה ומהבית. פעם גנב מאה לירות ופעם שלוש מאות. נמאס לי וגירשתי אותו מהעבודה“, הסביר האב. לבנימין, שלא ראה בעין יפה את היחסים ההדוקים בין אשתו ואביו, היתה גריסה אחרת על סיפור המעשה: „באחד הימים עוד לפני שהילדה שלנו נולדה, באתי הביתה במפתיע ומצאתי את אביו ואת יפה ביחד בחדרו. לא ידעתי מה לעשות. התחלתי לצעוק בקולי קולות עד שכל השכנים באו. אחרי כן הוא גירש אותי מהעבודה.“

חיי המשפחה הגדולה, בבית שעל גבול יפו, הפכו לגיהנום. בנימין דרש גט. אביו לא ניסה להניא אותו מכך. לבסוף, חודשים לאחר שיפה ילדה את בתם, רחל, פסק בית-הדין הרבני כי על הווג בלתי-מאושר להתגרש, להפקיד את רחל בידי אביו. בנימין לקח את רחל אל אמו, אשתו

מורחי האב

„בן שאומר כך, אינו בן“

הראשונה של מורחי, שהתגוררה במעברת תל-ליחינסקי. יפה עזבה את בית מורחי, נסעה לאחת הערים, רצתה להתחיל בחיים חדשים הרחק משכונת מאה שערים.

האשה בן, החדר לא. בעיני מורחי לא מצא חן המצב החדש. הוא השפיע על בנימין לבקש מהרבנים לותר על בנו. בנימין חזר לרבנות, חתם על עשרות ט"ס, נתן לאביו את האפשרות להחזיר את רחל לביתו, לקרוא ליפה ממקומה ה"חדש, כדי שתתפל בתה.

הסביר האב מה הניעו לצעדו. „בנימין ואמו לא טיפלו ברחל. הם הפקירו אותה. הלכנו לרבנות וקבלנו צו להחזיר אותה. כשהזרה רחל, חזרה גם יפה.“

בנימין ביקש לקבל בחזרה את חדרו על גג ביתו של אביו. הוא לא הבין כי פסק הדין החדש של הרבנות, שניתן בהסכמתו לפי המסמכים הנמצאים בידי אביו, מנע ממנו לא רק את אשתו ובתו כי אם גם